

Öppet brev till Göteborgs Stad

När blev svensk mat specialkost?

Ni har beslutat att vegetarisk mat ska vara förstahandsval vid konferenser. Kött och fisk får man be om särskilt.

I samma Sverige pratar politiker, myndigheter och näringsliv om beredskap, försörjningsförmåga och behovet av att öka den svenska livsmedelsproduktionen. Vi ska producera mer mat här, under svenska regler och villkor, och bli mindre beroende av import från länder där vi ofta har sämre insyn i hur maten produceras. Det gäller också animalieproduktionen.

Det gäller inte minst eftersom mycket av den vegetariska mat som konsumeras i Sverige inte produceras här. Om offentlig sektor vill använda måltider som styrmedel behöver frågan därför handla om mer än om maten är vegetarisk eller animalisk. Den behöver också handla om ursprung, produktionsvillkor, näringsinnehåll, beredskap, jobb och hur hela livsmedelskedjan påverkas.

Därför är ert beslut svårt att förstå.

Inte för att vi har något emot vegetarisk mat. Svensk mat kommer från åkern, hagen, växthuset, havet och ladugården. Det är en mångfald av resurser och produkter som vi ska värna, utveckla och nyttja på bästa sätt.

Men när en av landets största kommuner gör animaliska livsmedel till något som aktivt måste väljas till skickar det en signal. Det gäller kött och chark, men också fisk, mjölk, ägg och andra livsmedel som produceras av svenska företag, svenska lantbrukare och svensk livsmedelsindustri.

Oavsett om det är er avsikt eller inte.

Signalen blir att svensk animalieproduktion är något som bör väljas bort eller åtminstone inte betraktas som en naturlig del av en varierad måltid. Det väcker så klart både reaktioner och frågor, särskilt i ett läge där både marknaden, politiken och stora delar av värdekedjan säger att svensk animalieproduktion behövs.

Den signalen landar inte i ett vakuum. Den landar hos svenska lantbrukare, slakterier, charkföretag, fiskare, mejerier, livsmedelsföretag, grossister, butiker och alla de människor som arbetar i kedjan från gård och hav till måltid.

För samtidigt som efterfrågan på svenskt kött är stark, betalningsviljan finns och den nationella politiska ambitionen är tydlig, har produktionen av svenskt kött minskat och importen ökat. Det finns många skäl till det. Men en viktig pusselbit är att Sverige ofta säger en sak i strategierna och gör något annat i praktiken.

Det skaver extra mycket när beslut som motiveras med hållbarhet riskerar att bygga på en förenklad tallrikslogik. Hållbar mat handlar inte bara om klimatavtryck per portion. Det handlar också om var maten produceras, under vilka villkor, hur mycket som faktiskt äts

upp, vilka jobb och företag som finns kvar i Sverige och hur robust vår livsmedelsförsörjning är när omvärlden skakar.

Det är precis därför vi undrar:

- Vilken analys ligger bakom att animaliska livsmedel görs till andrahandsval?
- Hur går beslutet ihop med Sveriges mål om stärkt livsmedelsberedskap och ökad svensk produktion?
- Har Göteborgs Stad räknat på hur beslutet påverkar svensk produktion, svenska arbetstillfällen och möjligheten att köpa in mat producerad under svenska regler och villkor?
- Har ni analyserat helheten, inklusive ursprung, produktionsvillkor, näringsinnehåll, matsvinn, social hållbarhet och ekonomiska effekter – eller bygger beslutet främst på en förenklad idé om klimatavtryck?
- Varför använder Göteborgs Stad offentlig upphandling för att styra bort från en del av svensk matproduktion, i stället för att efterfråga mer svensk, regional och ansvarsfullt producerad mat?
- Hur tänker ni att svenska lantbrukare, slakterier, förädlare och livsmedelsföretag ska tolka signalen?
- Och hur tänker ni att de företag och anställda i den lokala och regionala livsmedelskedjan ska tolka att deras produkter väljs bort utan ett aktivt tillval?

Vi skulle verkligen uppskatta om Göteborgs Stad vill förklara hur ni tänker. Inte i allmänna ord om hållbarhet, utan konkret kring just den här prioriteringen.

För det handlar inte om att ställa kött mot grönt.

Svensk livsmedelspolitik behöver hänga ihop även när lunchen beställs. Och vi som bransch behöver förstå vad Sverige egentligen vill med den svenska animalieproduktionen.

Vill vi ha kvar den, öka den och krissäkra den?

Eller vill vi välja bort den utan ett aktivt tillval i beställningsformuläret?

Göteborgs Stad, vi tar gärna ett samtal.

Och vill ni ha hjälp att komma vidare i ert hållbarhetsarbete bortom den mest förenklade tallrikslogiken så hojta till. Vi pratar gärna om hur man får in fler dimensioner än klimatavtryck, exempelvis social och ekonomisk hållbarhet, och faktiskt gör skillnad på riktigt.

För hållbarhet handlar inte om att göra svensk animalieproduktion till undantag. Det handlar om att ställa rätt krav, köpa in klokt, minska svinnet och använda den svenska livsmedelskedjans styrkor på riktigt.

Svenskt Kött
KCF

Svenskt Kött och Kött- och Charkuteriföretagen företräder tillsammans centrala delar av den svenska kött- och charkbranschen, från kunskap och kommunikation till förädling och marknad.

#SvensktKött